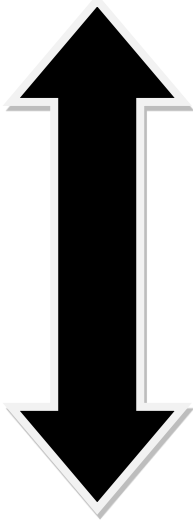

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३
मल्लरानी गाउँपालिका अध्यक्ष श्री कृष्ण बहादुर खड्काले
गाउँसभाको १७ औं अधिवेशनमा पेश गर्नुभएको

मल्लरानी गाउँपालिका प्यूठानको
नीति तथा कार्यक्रम

मल्लरानी गाउँपालिका
खलंगा प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

मिति २०८२ आषाढ ६ गते

गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना पश्चात नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम नेपालमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहका सरकारको संरचनाको व्यवस्था भए सँगै स्थानीय तहको रूपमा मल्लरानी गाउँपालिकाको वि.सं २०७३ फागुन २७ स्थापना भइ स्थानीय सरकारको रूपमा काम गर्दै आइरहेको छ । संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप स्थानीय तहको व्यवस्थापकीय अधिकार गाउँसभामा रहने व्यवस्था छ । यसै सन्दर्भमा म मल्लरानी गाउँपालिकाको गाउँसभाको १७ औं अधिवेशनमा आ.व २०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु ।

यस अवसरमा नेपालमा लोकतान्त्रिक व्यवस्था स्थापना गर्नका लागि चलेका विभिन्न आन्दोलनहरुमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने सम्पूर्ण शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । नेपाली समाजको युगान्तकारी परिवर्तनमा उहाँहरुले पुर्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु । साथै आन्दोलनका घाईतेहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

स्थानीय तहले नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको विकास सम्बन्धी लक्ष्य, उद्देश्य प्राप्त गर्न समन्वय, सहयोग र सहकार्य गर्दै स्थानीय अर्थतन्त्रको विकास र विस्तारबाट समृद्धिको आधार निर्माणमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । विकास निर्माणका साधन स्रोतको बढोत्तरी, सेवा प्रदायक निकायहरुमा सहज पहुँचसँगै निकायगत अन्तर समन्वय र साझेदारीमा हाम्रो महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यसर्थ हामीले नेपाल सरकार तथा प्रदेश तहको योजना तथा नीति सँगै यस गाउँपालिकाले नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गर्दै आएका छौं ।

विकास र सुशासन अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी सेवा प्रवाहको आधार केन्द्रविन्दुको रूपमा स्थापना गर्दै जनतालाइ पुर्याउनु पर्ने कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, खानेपानी तथा सरसफाइ र भवन तथा सडक लगायतका सार्वजनिक सेवा सुविधाको प्रत्याभूति दिन हाम्रो महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यसका लागि आ.व. २०८१/०८२ देखि साझेदारी गर्दै आएको स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम, सरकारी, निजी, गैरसरकारी संस्था लगायत अन्य क्षेत्र सँग साझेदारी र सहकार्यको अपेक्षा राखेका छौं । शान्ति सुरक्षा, रोजगारी अभिवृद्धि, सामाजिक सुरक्षा र मानव संसाधनको क्षमता विकासमा सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्दै स्थानीय सरकारको संयन्त्रबाट प्रवाह हुने सेवालाइ समावेशी, व्यवसायिक, प्रतिस्पर्धी, सेवामुखी र स्वावलम्बी बनाउँदै स्थानीय सरकारको सुशासनको संस्थागत विकासमा हामी प्रतिवद्ध छौं ।

आदरणीय, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म मल्लरानी गाउँपालिकाले आ.ब. २०८२।०८३ नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

- नेपालको संविधानका प्रस्तावना मौलिक हक राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरू,
- नेपालको संविधानको स्थानीय आर्थिक कार्य प्रणाली एवम् एकल तथा साझा अधिकारका सूचीहरू ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४,
- नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका विभिन्न प्रतिबद्धताहरू,
- संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- मल्लरानी गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- स्थानीय तह स्व-मूल्यांकनका आधारहरू,
- स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधिका आधारहरू,
- विगतका आर्थिक बर्षमा गाउँपालिकाले तयार पारेका नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरू,
- विकासका समसामयिक मुद्दाहरू: दिगो विकास सम्बन्धी नीति, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण र समावेशी विकास, बाल मैत्री स्थानीय शासन, उर्जा संकट लगाएका सम्बन्धित विषयहरू ।
- गाउँ कार्यपालिका तथा गाउँसभाका निर्णयहरू ।

आदरणीय, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,
आ .व . २०८१।०८२ मा गरेका मुख्य मुख्य कार्यहरुको संक्षिप्त समिक्षा गर्न चाहन्छु।

आर्थिक विकास तर्फ:

१. आलु पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ९४ घरधुरीले ९८ टन आलु उत्पादन गरेकोमा ८३.५ टन विउको भण्डारणको लागि शिल भण्डारमा भण्डारण गरिएको छ भने बाँकी १४.५ टन विक्रि भएको छ।
२. नयाँ अदुवा बेसार पकेट विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ६५ घरधुरीलाई ३५ क्विन्टल अदुवाको बीउ लगायत मल्लिङ रोल, त्रिपाल, क्यारेट र मिनिटिलर लगायका सामग्रीहरु वितरण गरिएको छ।
३. व्यवसायिक कृषकहरुलाई कृषि बाली उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रम अन्तर्गत ५८ जना कृषकहरु मध्ये मापदण्ड पुगेका ४९ जनालाई उत्पादनमा आधारित अनुदान रकम वितरण गरिएको छ साथै कार्यक्रमबाट आलुको विउ ८३५० के.जी. घ्यू ५५ के जी लसुन प्याज ७८० के जी सिमिको विउ १३० के जी फलफूल २८६३ के जी तरकारी १७७११ के जी बेसार धुलो १४० के जी अण्डा १६६६ क्यारट च्याउ ७८१ के जी उत्पादन गरि संकलन केन्द्र मार्फत विक्रि वितरण भएको छ।
४. पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम अन्तर्गत भानुभक्त मा.वि. का ६८ विद्यार्थीहरुलाई च्याउ तथा प्याज खेती कार्यक्रममा सहभागि गराईएको छ।
५. किशान सूचिकरण कार्यक्रम र कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने कार्य सञ्चालन भईरको छ।
६. आकस्मिक बालि संरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत कृषकहरुलाई सेवा दिईएको छ।
७. व्यावसायिक कृषकलाई नयाँ प्रविधि तथा खेती सम्बन्धी सिप विकास तालिम प्रदान गरिएको छ।
८. पशुपन्छी उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रका ११७९ घरधुरीका १२,९३३ पशुपन्छीलाई उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ।
९. पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. २ चुँजा र वडा नं. ५ जोरपोखरीमा २७५ घरधुरीका ४,४२० पशुपन्छीलाई उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ।
१०. भ्याक्सिनेटर मार्फत सम्पूर्ण वडाका १४,९४३ बाख्रा तथा भेडामा पी.पी.आर. खोप सेवा प्रदान गरिएको छ।
११. स्वच्छ दूध उत्पादनका लागि सामग्री वितरण कार्यक्रम अन्तर्गत ३ वटा सहकारी संस्थाहरुलाई ल्याक्टोमिटर र दुधको क्यान वितरण गरिएको छ।

- १२.कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम अन्तर्गत गाई ४१, भैसी १४१ लाई कृत्रिम गर्भाधान सेवा दिईएको छ।
- १३.बाखाको स्रोत केन्द्र कार्यक्रम अन्तर्गत १०० प्रतिशत बोयर जातका ७ वटा बाखा र १ वटा बोका वडा नं ५ स्थित सरङ्कोट कृषि तथा पशुपन्छी फर्मलाई वितरण गरिएको छ।
- १४.महामारी/आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत पशु स्वास्थ्य प्राविधिकको सिफारिसमा औषधि खरिद गरि आवश्यकता अनुसार वितरण गरिएको छ।
- १५.रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत ६९ श्रमिकलाई १०० दिनको रोजगारीमा संलग्न गराई २० वटा आयोजनाबाट ३२.६ कि.मी. घोरेटो बाटो मर्मत र मोटरबाटो स्तरोन्नति गरिएको छ।
- १६.५१ जनाको वैदेशिक रोजगारीका लागि श्रम स्वीकृति प्रक्रियामा सहजीकरण गरिएको छ।
- १७.मल्लरानी पर्यटकीय क्षेत्रमा पूर्वाधार निर्माण सम्पन्न भएको छ र बुकिङाँडामा पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई विस्तार गरिएको छ।
- १८.खलंगा-स्वामिडाँडा-मल्लरानी पर्यटकीय पदमार्ग यस वर्ष ७३ मि. निर्माण सम्पन्न भएको छ।

सामाजिक विकास तर्फ:

- १९.गाउँपालिका स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न गरिएको छ जसमा मा ८ विद्यालयका १७५ विद्यार्थीहरु प्रत्यक्ष सहभागी भएका थिए।
- २०.कक्षा ८ को परीक्षामा ३०७ विद्यार्थी सहभागी भएकोमा ७१% विद्यार्थी कक्षा ९ मा पढ्न योग्य भएका छन्।
- २१.सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ८ र १० मा अध्ययनरत ५८८ जना विद्यार्थीहरुका लागि अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गरिएको छ।
- २२.प्युठान क्याम्पसमा प्रथम वर्षमा अध्ययनरत विपन्न विद्यार्थीहरुका लागि गाउँपालिकाका पाँच वटै वडाबाट ४/४ जनाका दरले २० विद्यार्थीलाई निःशुल्क उच्च शिक्षाको व्यवस्था गरिएको छ।
- २३.सामुदायिक विद्यालयका ३ जना अस्थायी शिक्षकलाई प्रसूती प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिएको छ।
- २४.उत्कृष्ट विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ।
- २५.सामुदायिक विद्यालयका २३ जना शिक्षकहरुका लागि एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ।
- २६.सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका २४ जना IT स्रोत शिक्षकहरुका सूचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ।
- २७.सामुदायिक विद्यालयका ९८७ छात्रालाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण गरीएको छ।

२८. सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनमा आधारमा उत्कृष्ट विद्यालयहरूलाई अनुदान रकम वितरण गरिएको छ।
२९. एच.आई.भी. संक्रमित ५ जनालाई मासिक रु १००० का दरले पोषण भत्ता प्रदान गरिएको छ।
३०. १५३ गाउँघर क्लिनिक र १५३ खोप क्लिनिक सञ्चालनबाट क्रमशः ३३६६ र १७८० जना लाभान्वित भएका छन्।
३१. पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत ९० संस्थागत सुत्केरीलाई पिम्याट र ब्लाङ्केट वितरण गरिएको छ।
३२. बिरामीका आधारमा स्वास्थ्य संस्थालाई अनुदान प्रदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ।
३३. पाठेघर सम्बन्धी बिरामी व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत २१३ जनाको पाठेघर परीक्षण गरिएको मध्ये ८ जना छनौट भएको जसमध्ये १ जनाको सफल शल्यक्रिया सम्पन्न भएको छ।
३४. ३५ जना स्वयंसेविकालाई Medic Mobile र ११ स्वास्थ्यकर्मीलाई e-LMIS तालिम प्रदान गरिएको छ।
३५. पालिका भित्रका ११ विद्यालयमा ९६० जना किशोरीको रक्तअल्पता परीक्षण तथा रक्त समूह जाँच गरिएको छ।
३६. धरमपानी स्वास्थ्य चौकीलाई १ थान माइक्रोस्कोप र खैरा स्वास्थ्य चौकीलाई १ थान भिडियो एक्सरे मेसिन प्रदान गरिएको छ।
३७. नसर्ने रोग स्क्रिनिङ्ग कार्यक्रम अन्तर्गत २६३० जना को स्वास्थ्य परिक्षण गरिएको छ।
३८. गर्भवती, सुत्केरी तथा अति विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिएको छ।
३९. १६४ सुत्केरीको घरभेट मार्फत उत्तरप्रसूति सेवा प्रदान गरिएको छ।
४०. ३६,६२७ जना बिरामीलाई (महिला २१,४६७, पुरुष १५,१६०) निःशुल्क औषधि वितरण गरिएको छ।
४१. ४० जना अपाङ्गता भएका व्यक्ति र संरक्षकलाई क्षमता विकास तालिम, बाखा पालन तालिम र सहायता सामग्री वितरण गरिएको छ।
४२. २९ जना लाई अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गरिएको छ।
४३. अल्पकालीन सेवा केन्द्र मार्फत ८ जना पीडित महिलालाई हिंसा पीडित महिला तथा किशोरीहरूलाई सुरक्षित आवास, खाना, परामर्श, कानूनी सहायता लगायत आवश्यक सहयोग प्रदान गरिएको छ।
४४. मल्लरानी गाउँपालिका भित्रका १५१ जना ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई निःशुल्क आँखा उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ साथै ९६ जनालाई चस्मा वितरण र २५ जनाको आँखाको शल्यक्रिया (अप्रेसन) गराइएको छ।

- ४५.लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि मल्लरानी गाउँपालिका अन्तर्गतका ५२१ जनालाई लागि लैङ्गिक हिंसाविरुद्धको जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम प्रदान गरिएको छ।
- ४६.वडा नं १, २ र ३ का महिलाहरूलाई बाजा बजाउने तालिम प्रदान गरि बाघबादनका सामग्रीहरू वितरण गरिएको छ।
- ४७.जनजाति समुदायका २० जनालाई अचार बनाउने सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको छ।
- ४८.गाउँपालिका अन्तर्गतका ५ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूका १७५ जना किशोरीहरूका लागि आत्मरक्षा तालिम प्रदान गरिएको छ।
- ४९.स्थायी रूपमा साना व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका १० जना दलित व्यवसायीहरूलाई सिलाइकटाइ मेसिन र कैची प्रदान गरिएको छ।
- ५०.वडा नं. १, ३ र ५ मा जेष्ठ नागरिक सञ्जाल पुनर्गठन गरी पालिका स्तरका १६० जना जेष्ठ नागरिकहरूका बिच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।
- ५१.वडा नं. १ मा महिला सञ्जाल पुनर्गठन भई १०७ जना महिला सदस्यहरूका लागि नेतृत्व विकास तथा संस्थागत सुदृढीकरण सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ।
- ५२.गाउँपालिका भित्रका बालबालिकाको अवस्थाबारे तथ्यांक संकलन, वर्गीकरण तथा अद्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।
- ५३.वडा नं. ३ र ४ मा बाल सञ्जाल पुनर्गठन भई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ साथै, बालविवाह र बालहिंसा न्यूनीकरण सम्बन्धी जनचेतनामूलक चलचित्र प्रदर्शन गरिएको छ।
- ५४.दोमाई खोला लिफ्ट खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ जसबाट १८० घरधुरी लाभान्वित हुनेछन्।
- ५५.गिरिचौर लिफ्ट खानेपानीका लागि आवश्यक सामग्री खरिद गरिएको र उक्त आयोजनाको निर्माण कार्य यसै आ.व. मा सम्पन्न गरिनेछ।
- ५६.गाउँपालिका भित्रका सबै लिफ्ट आयोजनाहरूको ५०% विद्युत महसुल पालिकाबाट भुक्तानी गरिएको छ।
- ५७.वडा नं १ को भुल्के खजुरे लिफ्ट खा.पा र वडा नं ५ को सरङ्गकोट दरभाने लिफ्ट खानेपानी आयोजनाको लागि आवश्यक सामग्रीहरूको खरिद प्रकृया अगाडी बढेको छ।
- ५८.झिमरुक मल्लरानी लिफ्ट खानेपानी आयोजना सम्पन्न भई खानेपानी आपूर्तीलाई सहज बनाईएको छ।
- ५९.N-WASH Application मार्फत खानेपानी आयोजना, सार्वजनिक शौचालय, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्थाको विवरण N-WASH प्रणालीमा अद्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

पूर्वाधार विकास तर्फः

६०. मल्लरानी गाउँपालिका वडा नं ४ को खलंगा बजार भित्रका सम्पूर्ण सडकहरुलाई पक्की गराउने कार्य सम्पन्न भएको छ।
६१. गाउँपालिका भित्रका सडकहरु मध्ये आर.सी.सी. २४९ मि. र पी.सी.सी. १३८ मि. गरी कुल ३८७ मि. पक्की सडक निर्माण गरिएको छ।
६२. गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य सडकहरुको स्तरोन्नति गर्ने कार्य अन्तर्गत खाल्डाखुल्डी सुधार, ग्राभेल, ग्याभियनवाल, ब्याक कटिड गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ।
६३. पालिका भित्रका मुख्य सडकहरु मध्ये २.९७५ कि.मि. पक्की नाली र ५०० मि. कच्ची नाली निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।
६४. यस आ.ब. मा गाउँपालिका भित्रका वडा नं १ को चँदुले हरिथुङ्गा देउराली मो.बा., वडा नं १ कै देउराली थाम सोलहाल्ना र वडा नं ५ को रामपानी वडा कार्यालय मो.बा गरी जम्मा ४.४ कि.मि नयाँ ट्यूबक निर्माण गरिएको छ।
६५. वडा नं १ को थाम बस्तीमा सडक पहुँच पुर्याईएको छ भने वडा नं ५ को रामपानी वडा कार्यालय मो.बा. स्तरोन्नती गरी वस्ती र वडा कार्यालय विच सहज रुपमा सडकको पहुँच पुगेको छ।
६६. वडा नं २ को मुढखोला र कुडारखोला र वडा नं ३ को बुढदेवी खोलामा कलभर्ट निर्माण सम्पन्न गरिएको छ।
६७. पालिका भित्रका All Weather Road को रुपमा पहिचान गरिएको प्रत्येक वडाका १/१ वटा गरी जम्मा ५ वटा सडक स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई नियमित गरिएको छ।
६८. १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल भवन ५० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।
६९. वडा नं. १ स्थित जनजागृति प्रा.वि. अर्भाडको ४ कोठे विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको छ।
७०. गाउँपालिकाको यातायात गुरुयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गरि कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ।
७१. संघीय समपुरक तर्फ देउराली थाम सोलहाल्ना मो.बा. को ट्रक खोल्ने कार्य र शिर्षेगैरा मुन्डाँडा चुँजाठाटी मो.बा. स्तरोन्नती गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ।
७२. प्रदेश समपुरक तर्फ थापाडाँडा प्यूठान क्याम्पस बसपार्क सडक, धरमपानी रैनपानी चौरपानी सडक र चुँजाठाटी कुडार बान्ना सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ।
७३. स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रमको साझेदारीमा वडा नं १ को टोङ्के चँदुले हरिथुङ्गा देउराली मो.बा., जनता मा.वि लुक्लाको सेयरवाल, वडा नं २ को मुढखोला कलभर्ट निर्माण र चुँजाठाटी कुडार बान्ना मरभुङ्ग सडक, वडा नं ३ को बुढदेवी कलभर्ट निर्माण र गिरिचौर लिफ्ट खानेपानी

आयोजना, वडा नं ४ को खलंगा बजार क्षेत्र भित्रका सडक स्तरोन्नती र वडा नं ५ को रामपानी वडा कार्यालय सडक, झाक्रिस्थान सिम कात्रेखोला सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

वन तथा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फः

७४. फोहरमैला व्यवस्थापन स्थलमा फोहर संकलन गरि व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई नियमित गरिएको छ ।

७५. मल्लरानी गाउँपालिका भित्रका वर्षादका कारण अवरुद्ध हुने सडकहरूलाई मर्मत संभार कोष मार्फत सुचारु गर्ने कार्यलाई नियमित गरिएको छ ।

७६. सडक मर्मत संभारकर्ता मार्फत सडक मर्मत गर्ने कार्य नियमित गरिएको छ ।

७७. विपद् व्यवस्थापनका लागि सुरक्षा निकाय संग समन्वय गरी सबै वडाबाट १/१ जना लाई स्वयंसेवक उद्धारकर्मी विपद् प्रतिकार्य तालिम प्रदान गरिएको ।

७८. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।

संस्थागत, सुशासन तथा क्षमता विकास विकास तर्फ

७९. गाउँपालिकामा भए गरेका क्रियाकलापहरूमा पारदर्शिता कायम गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई र प्रगति समिक्षा कार्यक्रम गरी प्रगति समिक्षा, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका प्रकाशन गरिएको छ ।

८०. गाउँपालिकालाई विधि सम्मत ढंगले अघि बढाउन स्थानीय कानूनहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ सोका लागि गाउँपालिकाले कार्यक्रम संचालनमा सहजता ल्याउन यस वर्ष ४ वटा कार्यविधी संशोधन, ४ वटा नयाँ कार्यविधी निर्माण, २ वटा ऐन निर्माण र १ वटा ऐन संशोधन गरी हालसम्म जम्मा ८३ वटा स्थानीय कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

८१. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो छरितो सेवा प्रदान गर्न र सुशासन कायम गर्नका लागि गाउँपालिका, वडा कार्यालय र सामुदायिक आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्युतीय हाजिरी कार्यान्वयन तथा नियमित रूपमा पालिकाबाटै नियमन गर्ने गरिएकोछ । इन्टरनेट सुविधा, गुनासो सुन्ने अधिकारी, सूचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ ।

८२. कार्यालयको गतिविधिहरू नियमित रूपमा गाउँपालिकाको वेबसाईट, फेसबुक पेज लगायत सूचना पाटी मार्फत सार्वजनिक गरिएकोछ ।

८३. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट बुझिलिने राजस्वलाई विद्युतीय प्रणालीको प्रयोग मार्फत संकलन गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त एवम् पारदर्शी बनाईएको छ ।

८४. प्रत्येक ३/३ महिनामा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ बमोजिम कार्यालयबाट सम्पादन भएका गतिविधिहरू त्रैमासिक रूपमा स्वतः प्रकाशन गरिएको छ ।
८५. भुक्तानी प्रणालीलाई EFT (विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली) मार्फत मात्र भुक्तानी गरी आर्थिक प्रशासन लाई चुस्त दुरुस्त, पारदर्शी, व्यवस्थित र प्रविधि मैत्री बनाइएको छ ।
८६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता बस्तीस्तरमा गई वितरण गरिदैं आएको छ र सामाजिक सुरक्षाभत्ता EFT मार्फत वितरण गरी लाभग्राहीलाई थप सहज बनाइएको छ ।
८७. पालिक भित्रका जग्गा वर्गिकरण कार्य यसै वर्ष सम्पन्न भएको छ साथै आवधिक योजनाको निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइएको छ ।
८८. राष्ट्रिय परिचयपत्रको लागि QR फाराम भर्ने कार्य गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूबाट गरिदैं आईएको छ ।
८९. यस आर्थिक वर्षमा भूमिकर र व्यवसाय करतर्फ २७० नयाँ करदाताहरू करको दायरामा आएका छन् ।
९०. २११९ जना करदाताहरूलाई समयमै कर दाखिला गरे बापत कर छुट गरिएको छ ।
९१. वडा नं ३ को चौरपानी क्षेत्र र वडा नं ५ को जोरपोखरी क्षेत्रबाट वडा कार्यालय मार्फत दिईने सेवा सुविधालाई हप्ताको १ पटक सञ्चालन गरि सेवा विस्तार गरिएको छ ।
९२. न्यायिक समितिले न्यायिक समितिमा आएका विवादहरूको मेलमिलापको माध्यमबाट मिलापत्र गराइ स्थानीय तहमै न्याय निरूपण गरिएको छ ।
९३. न्यायिक समितिमा प्राप्त भएका ८ वटा विवादहरू मध्ये ७ वटा विवादलाई मेलमिलापको माध्यमबाट समाधान गरिएको छ ।
९४. क्षेत्राधिकार भन्दा बाहिरका विवादहरूका सम्बन्धमा कानून व्यवसायी तथा अन्य सरोकारवाला निकायसंग आवश्यक परामर्श गरिएको छ ।
९५. न्यायिक समितिको जिल्ला स्तरीय सिकाई आदान प्रदान २ पटक सम्पन्न भएको छ भने एक पटक प्यूठान जिल्लाको जिल्ला स्तरीय न्यायिक सम्मेलन सम्पन्न भएको छ ।
९६. मल्लरानी गाउँपालिका सबै वडामा गरी जम्मा ६ पटक सरोकारवालासँग वडा स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
९७. मेलमिलापकर्ता हरूका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
९८. जिल्ला अदालत, सरकारी वकिल कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकायका प्रतिनिधीहरू बिच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
९९. मल्लरानी गाउँपालिकाका सबै वडामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म मल्लरानी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

आर्थिक विकास तर्फ

क. कृषि तर्फ

१००. “खेतबारीमा तरकारी, घर घरमा रोजगारी” कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरू सृजना गरि कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई व्यवसायिक कृषकहरूको संख्या बढाउँदै लगिनेछ ।
१०१. मल्लरानी गाउँपालिका भित्रका व्यवसायिक कृषक, कृषक समूह र सहकारीमा आवद्ध कृषकहरूले उत्पादन गरेको कृषि उपजलाई सहज रूपमा उपभोक्ता समक्ष पुर्याउन वडा स्तरीय र पालिका स्तरीय कृषक संजाल परिचालन गरिनेछ ।
१०२. पालिका अन्तर्गत निर्माण तथा सञ्चालन भएका संकलन केन्द्रलाई सहयोग पुग्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०३. कृषि बालिमा आई पर्ने मौसम जन्य रोग तथा किराबाट बचाउन र उत्पादित बाली बस्तुलाई असर नगर्ने खालका बातावरण सृजना गर्न जैविक र अजैविक विषादीको व्यवस्था तथा कृषि बाली संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०४. माटो परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०५. रैथाने बालीको खेती प्रवर्द्धन गरी जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै खाद्य सुरक्षा तथा पोषण सुधारमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०६. पालिकाभित्र बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा उपलब्ध हुने क्षेत्रका कृषकहरूलाई व्यावसायिकता तर्फ लैजाने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१०७. जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा हुने कृषि मेला प्रदर्शनीमा स्थानीय कृषि उत्पादनलाई प्रदर्शन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१०८. रासायनिक मल बिक्री बितरणमा सहजता ल्याउन सहकारी मार्फत वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०९. पालिकाभित्र उपयुक्त हावापानी र सम्भाव्यताका आधारमामा विभिन्न बालीका पकेट क्षेत्र विस्तार तथा संचालन गरिनेछ ।
११०. पालिकालाई माटोको उर्वराशक्ती र बाली उत्पादकत्वको आधारमा बालीबस्तु क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।
१११. व्यावसायिक कृषकलाई नयाँ प्रविधिबारेमा जानकारी गराउन विभिन्न बाली बस्तु विशेष तालिम संचालन गरिनेछ ।
११२. पालिकाभित्र मौरीपालनको क्षेत्र विस्तार गर्न नयाँ कृषकलाई सहयोग पुग्ने खालका मौरीपालन प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११३. बिउ उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरी उत्पादकत्व बृद्धि गरिनेछ ।

११४. अगुवा कृषक भ्रमण, कृषक दिवस, उत्कृष्ट कृषक सम्मान जस्ता कार्यम संचालन गरिनेछ।
११५. पालिकाभित्र नगदे तथा मसला बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।
११६. रासायनिक मल स्थानीय स्तरबाटै विक्रि वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
११७. कृषकहरुका लागि विउपल वितरण गरि व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराईनेछ।

ख. पशु सेवा तर्फ

११८. खेर गईरहेको बाँझो जमिनलाई सदुपयोग गरी पशुपन्छीको लागि आवश्यक आहारा विकास कार्यक्रम अन्तर्गत हिउँदे, वर्षे, बहुवर्षिय घाँसका वेर्नाहरु लगाउन प्रोत्साहन गरिने छ।
११९. पशुपन्छीमा लाग्ने महामारी रोगबाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नको लागि भ्याक्सिनेटर मार्फत उपचार सेवालाई निरन्तरता दिईनेछ।
१२०. अर्गानिक कृषि उत्पादनमा टेवा पुऱ्याउनको लागि पशुपन्छीको मल मुत्रलाई कम्पोष्ट मलको रूपमा प्रयोग गर्न जोड दिईनेछ।
१२१. मल्लरानी गाउँपालिकालाई दुधमा आत्मनिर्भर बनाउनको लागि दुध पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
१२२. गाउँपालिकालाई मासु र अण्डामा आत्मनिर्भर गराउने तर्फ जोड दिईनेछ।
१२३. गाई भैसिको कृतिम गर्भाधान सेवा सञ्चालनका लागि ईन्सिमिनेटर परिचालन गरिनेछ।
१२४. पशुपालक कृषकहरुलाई व्यवसायीमुखी बनाउन विभिन्न गोष्ठी तथा तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
१२५. पशु उपचारको लागि “डोर टु डोर” कार्यक्रमलाई यसै वर्ष देखी सञ्चालन गरिनेछ।
१२६. पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।
१२७. व्यवसायिक रूपमा दुग्ध उत्पादन गर्ने कृषकहरुका गाई र भैसिको विमा निशुल्क गरिनेछ।
१२८. पशुपन्छीहरुका लागि मिमरल मिक्सचर र खनिज ढिकका उत्पादन/उपयोगका लागि प्रविधि र सिप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
१२९. दुध डेरीहरुको गुणस्तर नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी अनुगमन गरि शुद्धता मापन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ।
१३०. पालिका भित्र उत्पादित दुधको बजारीकरणको लागि आवश्यक समन्वय गरि नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम गुणस्तरीय दुध उत्पादन/विक्रि गर्ने कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
१३१. पशुजन्य उत्पादन प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

ग. सिंचाई तर्फ

१३२. बाह्रै महिना सिंचाई उपलब्ध हुने बाँझो जमिनमा खेती गरि उत्पादन मूलक कार्यक्रम संचालनमा जोड दिईनेछ।
१३३. सिंचित क्षेत्रको पहिचान गरि कच्ची सिंचाइ कुलोलाई क्रमश पक्की बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

१३४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सिंचाई पोखरीहरूको संरक्षण गर्ने र आवश्यकता अनुसार सिंचाई पोखरी निर्माणका लागि समन्वय गरिनेछ।

घ. श्रम तथा रोजगार तर्फ

१३५. आन्तरिक रोजगारीलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने श्रममूलक योजनाहरूमा सूचिकृत बेरोजगारलाई परिचालन गरिनेछ।

१३६. बैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित, मर्यादित र भरपर्दो बनाउनको लागि बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी प्रकृयाहरूमा सहजिकरण गरिनेछ।

१३७. सूचिकृत बेरोजगारहरूलाई दिगो प्रतिफल दिने आयोजनाहरूमा परिचालन गरिनेछ।

१३८. श्रम आप्रवासन नीति निर्माण गरिनेछ।

ङ. उद्यम बिकास कार्यक्रम तर्फ

१३९. उद्यम तथा व्यवसायको क्षेत्रमा आवश्यकता पहिचान गरि सिप बिकास र प्रविधी हस्तान्तरणको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१४०. गाउँपालिका मार्फत तयार भएका उद्यमीहरूलाई हस्तान्तरण गरिएको प्रविधि र सम्बन्धित उद्यमीको अवस्था बारे स्थलगत अनुगमन गरि जानकारी लिइनेछ। साथै उद्यम संचालन गरी स्वरोजगार बन्न पहल गरिनेछ।

१४१. मल्लरानीको चिनारी बाघमुखे चुलेसीको उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१४२. स्थानीय कच्चा पदार्थबाट उत्पादन हुने खालका उद्यम तथा व्यवसायलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

च. पर्यटन तर्फ

१४३. मल्लरानी गाउँपालिकाको वडा नं ४ मा रहेको झौंक्रिस्थानलाई धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा बिकास गरिनेछ साथै सो क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माणको लागि प्रदेश तथा संघिय सरकारसंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ।

१४४. मल्लरानी पर्यटकीय क्षेत्रको पर्वद्वनका लागि प्रत्येक वर्ष मल्लरानी डाँडामा खाना महोत्सव सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१४५. पर्यटन पर्वद्वनका लागि विभिन्न जातजातीको भाषा, भेषभुसा र संस्कृती संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१४६. मल्लरानी गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरि आवश्यकता अनुसार पर्यटकीय क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ।

१४७. निर्माण सम्पन्न भएको मल्लरानी पर्यटकीय पुर्वाधार योजनालाई निजी क्षेत्र संगको साझेदारीमा सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।

१४८. मल्लरानी गाउँपालिका वडा नं. ४ स्थित टोप्रेखर्क, वडा नं ३ को बुकेनी र वडा नं १ को थाम बस्तीलाई होमस्टेको रूपमा बिकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरी संचालन गर्न पहल गरिनेछ।

१४९. पर्यटकीय क्षेत्र मल्लरानीमा पर्यटक भित्राउनका लागि टाढैबाट देखिने गरी MALLARANI नामको बोर्ड व्यवस्था गरिनेछ ।
१५०. खलंगा, स्वामिडाँडा, मल्लरानी पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

छ. सहकारी तर्फ

१५१. सहकारी मार्फत हुने वित्तीय कारोवारलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउन सबै सहकारीको नियमित अनुगमन र सोको आधारमा नियमन हुने प्रभावकारी व्यवस्था गरिनेछ ।
१५२. सहकारीहरूको वास्तविक अवस्था पहिचान गरी मर्ज तथा बिलयको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

क. स्वास्थ्य तर्फ

१५३. खलंगा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई प्रस्तावित खलंगा अस्पतालको रूपमा परिणत गर्नको लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
१५४. खलंगा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मार्फत संचालन भएको एम्बुलेन्स सेवालाई सबै वडाहरूमा सेवा दिई सुत्केरी महिलाहरू, असहाय, अशक्त, क वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र ८० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ ।
१५५. सबै नागरिकहरूलाई स्वस्थ बनाई उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न र सवल मानव निर्माण गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
१५६. नागरिकको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गरी स्वास्थ्य परिक्षणलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।
१५७. न्यूनतम सेवा मापदण्ड तथा राष्ट्रिय चिकित्सा मापदण्ड अनुसारको स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक पूर्वाधार, औषधि, औषधिजन्य सामग्री, औजार तथा उपकरणको यथोचित व्यवस्था गरिनेछ ।
१५८. स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर वृद्धीका लागि स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१५९. गाउँपालिका भित्रका पाठेघर खस्ने समस्या भएका महिलाहरूको पहिचान गरि उपचारको लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
१६०. स्वास्थ्यमा सर्वव्यापी पहुँचको अवधारणा अनुरूप प्रबर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनस्थापनात्मक सेवालाई एकीकृत रूपमा बिस्तार गरिदै लगिनेछ ।
१६१. आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा, योग तथा होमियोप्याथिक लगायत चिकित्सा प्रणालीलाई एकीकृत रूपमा विकास र बिस्तार गरिनेछ ।
१६२. स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई आधुनिकरण, गुणस्तर तथा प्रविधिमैत्री बनाई एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
१६३. स्वास्थ्य सम्बन्धि सूचनाको हक तथा सेवाग्राहीले उपचार सम्बन्धि जानकारी पाउने हकको प्रत्याभूती गरिनेछ ।

१६४. खलंगा प्राथमिक केन्द्र खलंगामा यसै वर्ष देखी आँखा उपचार सेवा बिस्तार गरिनेछ ।
१६५. स्वास्थ्य सेवाको सुधार एवं दिगो विकासकालागि मल्लरानी गाउँपालिकामा रहेको स्वास्थ्य शाखा, मातहतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू, गाउँघर क्लिनिक, खोप क्लिनिक, महिला स्वास्थ्य सेवा प्रत्याभुत गराई बिषयगत कार्यक्रम एवं संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य एवं समन्वय कायम गर्दै लगिने छ ।
१६६. बाल तथा मातृ शिशु स्वास्थ्य सेवाको निरन्तरता गरी पूर्ण गर्भजाँच तथा संस्थागत प्रसूतीमा बिशेष जोड दिईनेछ ।
१६७. बिद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमको निरन्तरता दिई कुपोषण, रक्त अल्पता तथा परजिवि नियन्त्रण र ब्यक्तिगत सरसफाईमा बिशेष ध्यान दिईने छ ।
१६८. जेष्ठ नागरिकको सम्मानगर्दै जनतासँग स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम अन्तर्गत घरेमा गई औषधि तथा उपचार कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालनमा ल्याईनेछ ।
१६९. नसर्ने रोग न्यूनिकरण, रोकथाम तथा स्वस्थ जीवनशैली अबलम्बन गर्ने कार्यक्रमलाई यसैवर्ष देखि थालनी गरिनेछ ।
१७०. सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुराउनु भएको योगदानलाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१७१. मल्लरानी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका गरिब, अति गरिब, अपाङ्ग, असहाय, बिपन्न परिवारका नागरिक, तथा जटिल प्रसव अवस्थाका सुत्केरीहरूलाई बिशिष्टिकृत सेवाकालागि प्रेषण गर्नु परेमा प्रेषण खर्च उपलब्ध गराईने छ ।
१७२. एच.आई.भि. तथा पुःन दोहोरिएका क्षयरोगीहरूलाई पोषण खर्च उपलब्ध गराईने छ ।
१७३. सबै स्वास्थ्य चौकीहरूमा क्रमिकरुपमा ल्याब सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१७४. स्वास्थ्य सेवाको पहुँच स्थानियतह सम्म बिस्तार गर्न गाँउघर क्लिनिकलाई थप प्रभावकारी बनाउदै भौतिक पुर्वाधार निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१७५. पूर्ण खोप दिगोपनालाई स्थायित्व कायम गर्न खोप कार्यक्रमलाई बिशेष जोड दिईनेछ । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई क्रमिक रुपमा किशोर किशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाको बिस्तार गरि सुचिकृत गर्दै लगिनेछ ।
१७६. स्वस्थ र सकारात्मक व्यवहार परिवर्तनका लागि व्यक्ति, परिवार र समाजलाई परिचालन गरि स्वास्थ्य शिक्षा र सूचना प्रवाह गर्दै नसर्ने रोगको उपचारलाई आधारभुत स्वास्थ्य सेवास्तर देखि नै व्यवस्थापन गरिने छ ।
१७७. स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रगति एवं उपलब्धिहरूलाई संस्थागत गर्दै थप उपलब्धि हासिल गर्न आवश्यक समन्वय, सहकार्य तथा साझदारी गरिनेछ ।
१७८. बिरामीको चापको आधारमा स्वास्थ्य संस्थालाई दिईने अनुदानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१७९. पोषण मैत्री स्थानीय तह निर्माणको लागि बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१८०. सुत्केरी आमा पोषण कोसेली कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१८१. पूर्ण संस्थागत प्रसूती सेवायुक्त वडा तथा पालिका घोषणा कार्यक्रमलाई सुरुवात गरिनेछ ।

१८२. विपद तथा अन्य महामारी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्थापन तथा बृहत स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम संचालन गरि समुदाय स्तरमा द्रुत प्रतिकार्य टोलिलाई तयारी अबस्थामा राखिनेछ ।

१८३. स्वास्थ्यका लागि प्रत्येक वडामा खुल्ला व्यामशाला निर्माण गर्दै लगिनेछ ।

१८४. वडा नं ३ को चौरपानी क्षेत्र र वडा नं ५ को कुमिकोट क्षेत्रबाट स्वास्थ्य सेवा विस्तारको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ख. शिक्षा तर्फ

१८५. आधारभूत तह उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरुलाई विद्यालयको पहुँचमा पुर्याइनेछ ।

१८६. कक्षा १ देखि ३ सम्म सिकाइमैत्री कक्षाकोठा बनाइ विद्यार्थीमा पठन सस्कृतिको विकास गर्न पहल गरिनेछ ।

१८७. शैक्षिक सत्र २०८२ मा गाउँपालिका स्तरीय परीक्षामा सबैभन्दा राम्रो नतिजा ल्याउने विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१८८. रोष्टर शिक्षक समूह परिचालन गरी विद्यालय अनुगमन र सुपरिवेक्षणलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१८९. विद्यालय अनुगमनको क्रममा देखिएका राम्रा र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुलाई शिक्षा सम्बद्ध बैठकहरुमा समिक्षा गरि सुधारको लागि पहल गरिनेछ ।

१९०. विद्यालयको सिकाइ उपलब्धी बढाउन विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, अभिभावक, शिक्षक र विद्यार्थी विच सुमधुर सम्बन्ध कायम गरिनेछ ।

१९१. कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम मल्लरानीको चिनारीलाई परीस्कृत गर्दै निरन्तर रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१९२. मल्लरानी गाउँपालिका भित्र कार्यरत अस्थायी शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीहरुका लागि शिशु स्याहार खर्चलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१९३. गाउँपालिका र जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१९४. गाउँपालिका अनुदान शिक्षकहरुलाई पोसाक भत्ताको आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।

१९५. गाउँपालिकाबाट शैक्षिक सुधारको लागि शैक्षिक संस्थाहरुलाई प्रदान गरिदै आएको शैक्षिक अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१९६. गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयका छात्राहरुलाई निः शुल्क सेनिटरी प्याडको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१९७. विपन्न, अपांग, दलित र छात्राहरुका लागि तोकिएबमोजिम छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१९८. कक्षा ८ र १० का विद्यार्थीहरुलाई अतिरिक्त कक्षा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१९९. शिक्षक कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२००. तोकिएका विद्यार्थीलाई दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई दिईने अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै दिवा खाजामा स्थानीय रैथाने खाद्यान्नको उपयोग बढाउन विद्यालय र अभिभावक संग समन्वय गरिनेछ ।

२०१. विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
२०२. सामुदायिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान नियमानुसार प्रदान गरिनेछ।
२०३. सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान व्यवस्था मिलाइनेछ।
२०४. विद्यालयको सिकाइ उपलब्धीको आधारमा विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२०५. सामुदायिक विद्यालयमा बहुकक्षा शिक्षणको प्रवन्ध मिलाइनेछ।

घ. खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ

२०६. मल्लरानी गाउँपालिकाबाट संचालित सम्पूर्ण खानेपानी आयोजनाहरूलाई क्रमिक रूपमा सम्पन्न गरी एक घर एक धारा बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२०७. खानेपानीका मुहानहरूको पहिचान, संरक्षण तथा खानेपानीको शुद्धता मापन गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२०८. खानेपानी आपूर्तिलाई सहज र प्रभावकारी बनाउन पालिका स्थित ठूला खानेपानी उपभोक्ता तथा सरसफाई समिति संग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२०९. गाउँपालिकामा सञ्चालित लिफ्ट खानेपानी प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरूको ५० प्रतिशत विद्युत महशुलमा हुने छुटको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
२१०. उपभोक्ताहरूबाट लिने लिफ्ट खानेपानीको महशुलमा एकरूपता कायम गर्न सम्बन्धित खानेपानी उपभोक्ता समितिसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
२११. N-WASH Application मार्फत खानेपानी आयोजना, सार्वजनिक शौचालय, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्थाको विवरण N-WASH प्रणालीमा अद्यावधिक गरिनेछ।
२१२. गाउँपालिका भित्रका खानेपानी आयोजनाहरूको वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक समन्वय गरिनेछ।
२१३. गाउँपालिका भित्रका खानेपानी आयोजनाहरूको मुल दर्ता प्रकृया यसै वर्षदेखि थालनी गरिनेछ।
२१४. आगामी आ.ब. मा वडा नं ५ को सरङ्कोट दरभाने लिफ्ट खानेपानी र वडा नं १ को भुल्के खजुरे लिफ्ट खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ।
२१५. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण खानेपानी आयोजना तथा उपभोक्ता समितिको अनुगमन गर्ने कार्यलाई यसै वर्ष देखि थालनी गरिनेछ।

ड. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ

२१६. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति र कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै पछाडी परेका वर्ग, क्षेत्र, जातजातीको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक विकास र समावेशीकरणमा प्रत्यक्ष लाभ हुने र हानिकारक मूल्यमान्यता कम गर्न सहयोग पुग्ने योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गरिनेछ।

२१७. लैङ्गिक विभेदको अन्त्य गर्दै पछाडी परेका वर्ग तथा समुदाय ,दलित, आदिवासी, जनजाती, पिछडिएका वर्ग, अपांगता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकलाई राज्यको सबै निकायमा समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा सहभागीता सुनिश्चितता गरिनेछ ।
२१८. आर्थिक समृद्धि र दिगो विकासका लागि समान अग्रसरता र नेतृत्वदायी भुमिका स्थापित गर्दै श्रोत साधन, अवसर र लाभमा महिलाको समान पहुँच स्थापित गर्न सक्ने लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२१९. लक्षित वर्गलाई फाइदा पुग्ने गरी सीप तथा क्षमता विकास तालिम संचालन गरी गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध रोजगारीका अवसरहरूको उपयोगका लागि सक्षम बनाउने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
२२०. पालिका भित्रका दलित र जानजातीहरूको वडा र गाउँपालिका स्तरीय सञ्जाल गठन गरि परिचालन गरिनेछ ।
२२१. ज्येष्ठ नागरीकलाई सम्मान गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरू तथा स्वास्थ्य सुरक्षा अन्तर्गत निशुल्क आखा उपचार कार्यक्रम संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२२२. "ज्येष्ठ नागरिक समाजका अमूल्य निधि हुन्" भन्ने मान्यता अनुरूप ज्ञान, सीप र अनुभवलाई पुस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाई ज्येष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
२२३. बालबालिका स्याहार केन्द्र, ज्येष्ठ नागरिक आश्रय केन्द्र र अशक्त स्याहार केन्द्र जस्ता मानवीय सेवामा खटिने संघ, संस्थाहरूको व्यवस्थापनमा आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
२२४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरणका लागि लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२२५. सबै प्रकारका फरक क्षमता भएका ब्यक्तिहरूको सहज जीवनयापनको लागी पुनःस्थापना स्वास्थ्योपचार र सहायता सामाग्रीहरूको व्यवस्था गर्न सरोकारवाला निकाय संग सहकार्य गरिनेछ ।
२२६. नेपाल सरकारले गरेका लक्षितवर्ग सँग सम्बन्धित विभिन्न सन्धि, महासन्धिका पालना गर्दै राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दिवसहरूलाई प्रभावकारी रूपमा मनाईनेछ ।
२२७. बालबालिकाको सर्वाङ्गिण विकासका लागि बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धती अनुरूप बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा, शोषण न्यूनिकरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ र किशोरीहरूको आत्मबल बढाउन र सुरक्षा क्षमता वृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२२८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहिचान र अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२२९. सबै प्रकारका लैङ्गिक हिंसाको हालको अवस्था बारे पहिचान गर्न अध्ययन तथा विश्लेषण गरी प्रतिवेदन र स्थितीपत्र तयारी कार्यलाई अगाडी बढाईनेछ ।
२३०. लक्षितवर्ग सँग सम्बन्धित गठन भएका वडा तथा पालिका स्तरिय सञ्जाल समितिलाई क्रियाशिल बनाईनेछ ।

२३१. हिंसा पिडित महिला तथा किशोरीका लागि अल्पकालिन सेवा केन्द्र संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ साथै, मनोसामाजिक परामर्शका लागि मनोसामाजिक परामर्शकर्ता परिचालन गरिनेछ।
२३२. सामाजिक कुरिती, कुसंस्कार, जातीय भेदभाव, लैङ्गिक हिंसा न्यूनिकरण, लागू औषध दुर्व्यसन तथा आत्महत्या निरुत्साहन सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२३३. योजना तथा कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्दा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट निर्माण लाई प्राथमिकता दिइनेछ।
२३४. प्रत्येक वर्ष लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण कार्यलाई नियमित गरिनेछ।
२३५. जेष्ठ नागरिक मिलनकेन्द्रलाई प्रभावकारी संचालनमा ल्याइनेछ।

पूर्वाधार विकास

क. सडक तथा पुल तर्फ

२३६. मल्लरानी गाउँपालिकाको यातायात गुरु योजना बमोजिम सडकहरूको स्तरोन्नति गर्दै लगिनेछ।
२३७. यातायात गुरु योजनाले प्राथमिकतामा राखेको वा नियमित सार्वजनिक सवारी साधन चल्ने सडकहरूमा आवश्यकताका आधारमा सडक मर्मत सम्भारकर्ता (लेन्थ वर्कर) को व्यवस्था गरी सडक मर्मत कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२३८. All Weather Road को रूपमा छनौट भई कार्य प्रारम्भ भएका सडकहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२३९. नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई न्यूनिकरण गर्दै सडक स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
२४०. पालिका स्तरमा निर्माण हुने झोलुगे पुल/ट्रस पुल गैर सरकारी संस्था/निजि क्षेत्रसंगको सहकार्यमा निर्माण गरिनेछ।
२४१. संघीय सरकार र लुम्बिनी प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीमा विभिन्न सडक स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२४२. स्तरोन्नति भएका सडकहरू प्राथमिकताका आधारमा क्रमशः कालोपत्रे गरिनेछ।
२४३. गाउँपालिकामा सञ्चालित योजना लाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न र वर्षातको समयमा निरन्तर सडक सञ्चालन गर्न व्याकहो लोडरको परिचालन गरिनेछ।
२४४. एक वडा एक पक्कि सडक निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ।
२४५. स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रमको साझेदारीमा पालिका भित्रका भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरूको निर्माण तथा स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

ख. उर्जा तर्फ

२४६. पालिका भित्रका प्रमुख व्यापारिक क्षेत्र, सार्वजनिक स्थल र पर्यटकीय स्थलहरूमा सौर्य सडक बत्ती जडान गरिनेछ साथै, मर्मत कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

ग. भवन तथा शहरी विकास

२४७. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य यसै वर्ष थालनी गरिनेछ ।
२४८. खलंगा बजार क्षेत्रलाई हरित शहरको रूपमा पहिचान दिलाउन आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
२४९. जथाभावि सडकमा सवारी साधन रोक्ने कार्यलाई निषेध गरिनेछ । बजार क्षेत्रभित्र जथाभावि सडक अवरोध हुने गरी निर्माण भएका टहरा पशुचौपाया तथा निर्माण सामग्री राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
२५०. निर्माण भैसकेका घरहरूको अनिवार्य अभिलेखिकरण गर्ने र नयाँ घर निर्माण गर्दा नक्शा पास गर्ने व्यवस्थाको थालनी गरिनेछ ।
२५१. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५२. प्रदेश तथा संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा विद्यालय भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५३. समावेशी र पहुँच योग्य भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
२५४. भवन निर्माण गर्दा भुकम्पिय जोखिम न्यूनिकरण गर्नेतर्फ ध्यान दिदै भवन आचार संहिताको पालना गर्न पहल गरिनेछ ।
२५५. गाउँपालिकाबाट वडा तहमा संचालन गरिने साना पूर्वाधारका योजनाहरूमा लागत अनुमानका आधारमा योजना छनौट गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
२५६. लैङ्गिक मैत्री पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
२५७. आयोजना बैंक निर्माण गरि व्यवस्थित रूपमा योजना छनौट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

घ. संचार

२५८. मोबाइल नेटवर्कको समस्या भएको स्थानहरूमा नेपाल टेलिकमसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा आवश्यकता अनुसार टावर निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

क. वन

२५९. जलवायु परिवर्तनको कारण बढ्दो तापक्रमको प्रभावलाई मध्यनजर गरी हरेक वडामा बढी अक्सिजन उत्सर्जन गर्ने र तापक्रम घटाउने प्रकृतिका रुखहरू वृद्धि गर्न वृक्षारोपण कार्यक्रम गरिनेछ ।
२६०. सामुदायिक वनहरूसँग सहकार्य गरी भुगोल सुहाउँदो र पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने बोट विरुवा समावेश गरी वृक्षारोपण गरिने छ ।
२६१. आगलागिका कारण भईरहेको वन विनास नियन्त्रण गर्न सरोकारवाला निकायसँगको सहकार्यमा सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२६२. सामुदायिक वनहरूलाई उत्पादनमा जोडी उत्पादित जडिवुटीको संकलन, विक्रि वितरण र निकासीको व्यवस्थापनद्वारा आन्तरिक आम्दानी वृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

२६३. मुख्य सडकको छेउछाउ तथा पहिरो गएका क्षेत्रमा वायो इन्जिनियरिङ्ग गरी वातावरण अनुकूल पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
२६४. गाउँपालिकामा वातावरण संरक्षणका लागि वातावरण निरीक्षकको व्यवस्था गरिनेछ ।
२६५. बाँझो तथा भिरालो जमिनमा विभिन्न फलफुल खेती, वन पैदावार तथा गैर वन पैदावार बोट विरुवाहरु (तितेपाती) रोपन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख. जलाधार संरक्षण

२६६. जलाधार क्षेत्रको संरक्षणका लागी एक गाउँ एक रिचार्ज पोखरी निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२६७. जलवायु परिवर्तनको कारण खानेपानीका मुहान सुक्दै जाने समस्या न्यूनीकरण गर्न पानीका मुहान संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

ग. जलवायु परिवर्तन

२६८. विकास योजना संचालन गर्दा अवस्था पहिचान गरि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनका अभ्यासहरुलाई संस्थागत गरिनेछ ।
२६९. स्थानीय स्तरमा रहेका पानीका मुहान संरक्षण गरी जलवायु परिवर्तनबाट हुने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
२७०. वातावरणमैत्री विकास पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

घ. फोहोरमैला व्यवस्थापन:

२७१. गाउँपालिकाका बजार क्षेत्र, सार्वजनिक स्थल र स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उत्पादन हुने फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२७२. बजार क्षेत्रमा घरबाट निस्कने कुहिने फोहोरमैलालाई व्यवस्थापन गर्न स्थानीय समुदायसंगको लागत साझेदारीमा प्राङ्गारिक मलको रुपमा परिणत गरि "फोहोरबाट मोहोर" कार्यक्रम सञ्चालन गर्न निजी क्षेत्रको साझेदारी गरिनेछ ।
२७३. मल्लरानी गाउँपालिका वडा नं ४ भैरमडाँडामा सञ्चालन भएको फोहोर व्यवस्थापन केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

ड. प्रकोप नियन्त्रण तथा विपद् व्यवस्थापन:

२७४. विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी गराउन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति र समुदाय स्तरमा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२७५. विपद् पूर्वतयारीको लागि गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा विपद् व्यवस्थापन योजनालाई पूर्ण कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । उद्धारमा प्रयोग हुने आवश्यक सामाग्रीको भण्डारण, उद्धारका

लागि पहिचान भएका खुला क्षेत्रहरुमा खानेपानी, शौचालय लगायत अन्य पूर्वाधारको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२७६. विपद्को समयमा उद्धार कार्यको सहजताको लागि एक वडा एक हेलिप्याड कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२७७. आगलागि नियन्त्रणको लागि अन्तरस्थानीय तह सहकार्यमा वारुणयन्त्र परिचालन गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

२७८. पहिरो गएका क्षेत्र र भूक्षय हुनसक्ने सम्भावित क्षेत्रको पहिचान गरी रोकथामका लागि व्यापक रुपमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई अभियानका रुपमा संचालन गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

क. मानव संसाधन विकास संस्थागत क्षमता विकास

२७९. मल्लरानी गाउँपालिकाको क्षमता विकास योजनाको आधारमा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुको साथै कार्यक्षमता र कार्यकुशलताका आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कृत वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२८०. गाउँपालिका अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले शाखा प्रमुखसँग र वडा सचिवसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी कार्य सम्पादनलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२८१. वित्तीय अनुशासन र सार्वजनिक जवाफदेहिता कायम गर्न र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनमा थप प्रभावकारी बनाउन यस सम्बन्धि विभिन्न कानून, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड र दस्तावेजहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । यस कार्यका लागि सरोकारवालाहरु सँग समन्वय गरी प्राविधिक सहायता लिईनेछ ।

२८२. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट छनौट संचालन र व्यवस्थापन भएका योजनामा दोहोरोपना आउन नदिने गरी योजना छनौट गरिनेछ, साथै यस्ता योजनाहरु तोकिएको समयभित्र तोकिएको गुणस्तर परिमाण र लागतमा संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिकाबाट उचित समन्वयात्मक कार्य गरिनेछ ।

२८३. गाउँपालिकामा संचालन हुने कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, प्रगति समिक्षा, समन्वय बैठक जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२८४. गाउँपालिकाको बेरुजुहरुको अभिलेखीकरण तथा सम्परिक्षण गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिँदै शुन्य बेरुजु कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२८५. जनता सु-सुचित हुन पाउने सूचनाको हकको प्रत्याभूति गर्न कार्यालयबाट सम्पादित कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परिक्षण, चौमासिक सार्वजनिकरण गर्ने कार्यलाई मिडिया सहकार्य गरि सूचना प्रवाह गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२८६. सेवा प्रदायक र सेवा ग्राही विचको अन्तर कम गर्नको लागि नागरिक सन्तुष्टी सर्वेक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२८७. प्रत्येक आ.ब. को चौमासिकमा हुने सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा नागरिक सन्तुष्टी सर्वेक्षणबाट आएका सल्लाह र गुनासोलाई तत्काल सञ्चार माध्यम रेडियो कार्यक्रम मार्फत निराकरण गरिनेछ।
२८८. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन एकिकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन गरि मानव स्वास्थ्य शिविर, पशु स्वास्थ्य शिविर, राजश्व संकलन, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि बस्तिस्तरबाट सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२८९. खरिद योजना अनुसार वार्षिक खरिद गरिने खरिद एकद्वार प्रणाली मार्फत गरिनेछ।
२९०. गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेको सम्पती व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ र गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक सम्पतीहरूको खोजि गरी संरक्षण गरिनेछ।
२९१. टोल विकास संस्था निर्माण गरि टोल विकास संस्था मार्फत आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ।
२९२. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा राखिएको नागरिक वडापत्रलाई अद्यावधिक तथा व्यवस्थित गरिनेछ।
२९३. गाउँपालिकाबाट स्थापनाकाल देखि निर्माण गरिएका ऐन, कार्यविधि, नियमावली, निर्देशिका, मापदण्ड र अन्य दस्तावेजलाई समयानुकूल परिमार्जन गर्दै लगिनेछ।
२९४. गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको गुणस्तर कायम गर्न प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ।
२९५. नागरिकका भौतिक निर्माण तथा सामाजिक कार्यमा पालिकाको जवाफदेहिता पर्वद्धन गर्नका लागि गुनासो सुनुवाई र सम्बोधन प्रकृयालाई चुस्त र पहुँच योग्य बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२९६. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गरिनेछ।
२९७. गाउँपालिका कार्यालयमा हेल्पडेक्स कक्षको व्यवस्था गरिनेछ।
२९८. गाउँपालिकाबाट प्रकाशन हुने सूचनाहरू प्रकाशनको लागि खुल्ला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट आ.ब २०८२/०८३ को श्रावण महिनामा गरिनेछ।

ख. सूचना प्रविधि तर्फ

२९९. स्मार्ट मल्लरानी कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँपालिका, वडा कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा मुख्य सार्वजनिक स्थलहरूमा CCTV जडान गरी सुरक्षा निगरानी गर्ने व्यवस्थालाई थप मजबुद गरिनेछ।
३००. गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, आधारभूत र माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा सञ्चालनमा रहेको विधुतीय हाजिरी प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ र जडान गर्न बाँकी रहेका प्राथमिक तहका विद्यालयमा विस्तार गरिनेछ, हाजिरीको नियमन गाउँपालिकाबाट गरिनेछ।

- ३०१.नियमित सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन सूचना प्रविधि संग सम्बन्धित सामग्री तथा उपकरणको बैकल्पिक व्यवस्था गरिनेछ।
- ३०२.गाउँपालिकाका गतिविधि तथा सूचना प्रसारणका लागि Outdoor Digital Video Screen Board को व्यवस्था गरिनेछ, साथै गाउँपालिकाको गतिविधि सहितको वृत्तचित्र निर्माण गरिनेछ।
- ३०३.गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेका सूचना प्रणालीलाई एकिकृत बनाई Local Server स्थापना गरिनेछ साथै डकुमेन्ट व्यवस्थापन प्रणाली सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
- ३०४.गाउँपालिकाको विद्युतीय पाश्चित्रीलाई गाउँपालिका भित्रका सबै घरधुरीको बस्तुस्थिती विवरणमा थप सूचकहरु समावेश गरी अद्यावधिक गरिनेछ।

ग. राजस्व तर्फः

- ३०५.डिजिटल कर प्रणाली लागू गर्न अनलाईन कर दाखिला प्रक्रियाको सुरुवात गरिनेछ।
- ३०६.समयमै कर तिर्ने करदातालाई दिइदै आएको कर छुट र नियमित तथा बढी कर तिर्ने करदातालाई पुरस्कृत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- ३०७.गाउँपालिकाले संविधान तथा कानुन बमोजिम असुल गर्ने राजस्व (कर तथा गैरकर) प्रशासनलाई न्यायोचित, पारदर्शी र वैज्ञानिक बनाउन आवश्यक प्रबन्ध मिलाईनेछ।
- ३०८.करदातालाई कर प्रणालीमा स्वेच्छिक रुपमा सहभागि गराउन समग्र राजस्व प्रणालीलाई करदातामैत्री बनाइनेछ।
- ३०९.आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रुपमा बजार अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

घ. सहकार्य र समन्वयः

- ३१०.नवीनतम विकासका सिकाइहरु आदान प्रदानको लागि अन्तर स्थानीय तहको सहकार्य र समन्वयलाई प्रगाढ गराउन अन्तरक्रिया, छलफल, भ्रमण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- ३११.गाउँपालिकाबाट संचालन भएका ठूला योजनाहरुको अनुगमनमा जिल्ला समन्वय समिति र पत्रकारहरुलाई समेत सहभागि गराइ पृष्ठपोषण लिने र समन्वयको कार्यलाई अघी बढाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

ड. न्यायिक समितिः

- ३१२.मल्लरानी गाउँपालिका भित्रका समुदायको न्यायमा सहज पहुँच स्थापित गर्न कानुनी उपचारको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ३१३.न्यायिक समिति र मातहतका मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ३१४.मेलमिलापको माध्यमबाट न्याय सम्पादनको कार्यलाई प्रभावकारी र सहज बनाउन मेलमिलापकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ।

३१५. गाउँपालिका र वडामा स्थापना गरिएको मेलमिलाप केन्द्रबाट विवादलाई समाधान गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१६. न्यायसँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग आवश्यकता अनुसार अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१७. मेलमिलापकर्ताहरूको अनुभव तथा सिकाई आदान प्रदानका लागि प्रत्येक ३/३ महिनामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३१८. न्यायिक समितिबाट सम्पादन गरिने न्यायिक कार्यको बारेमा वडा तथा वस्ति स्तरिय अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
३१९. जिल्ला भित्रका न्यायिक समितिले गरेका न्यायिक कार्यको सिकाई तथा अनुभव आदान प्रदानको लागि जिल्ला स्तरिय कार्यक्रम संचालन लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३२०. माध्यमिकतहका सबै विद्यालयहरूमा न्यायिक समितिले गर्ने न्यायिक कार्यको बारेमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३२१. गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूसँग न्यायिक समितिले गर्ने न्यायिक कार्यका क्षेत्राधिकारका बारेमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३२२. न्यायिक समितिमा प्राप्त उजुरीहरूलाई मेलमिलापकै माध्यमबाट निरूपण गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू,

अन्त्यमा मल्लरानी गाउँपालिकालाई जनचाहना अनुरूपका विकासका गतिविधि संचालन गर्न जोड दिइनेछ । गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाई चुस्त र पारदर्शी ढङ्गले सेवा प्रदान गरिनेछ । आम गाउँवासिका गुनासाहरूलाई यथासम्भव सम्बोधन गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग पुर्याउन नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, आम मल्लरानी वासी, विकास साझेदार, निजि क्षेत्र, सहकारी संस्था, गैर सरकारी संस्था, संचार जगत, कर्मचारी वर्गहरूमा हार्दिक अपिल गर्दछु । नीति कार्यक्रम तर्जुमामा महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव तथा सहयोग पुर्याउने सबै जनप्रतिनिधि ज्यूहरू, सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरू, सरोकारवालाहरू र मल्लरानी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण पक्षको साथ र सहयोग प्राप्त हुनेमा विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

कृष्ण बहादुर खड्का
अध्यक्ष